

DECIMA QVINTA PROVINCIA,

J U N N A N.

*Situs ac
præstan-
tia.*

Ltima quidem, loco atque ordine recensetur à Sinis provincia Junnan; non tamen ultima habenda, si ejus nobilitatem, magnitudinem, rerumque in ea pretiosarum copiam spectes; quinimmo est, cur inter primas ac præcipuas numerari possit, ac debeat. Ex Australibus totius Sinici Imperii provinciis maxime vergit ad occidentem, Indiæque vicina, tametsi nusquam mare illam aluat; à Peguano tamen, aut Bengalensi sīnu haud ita multum abest, ac proinde Indico quoque gaudet coelo, vitalique aëris ac calidiori uititur temperie: fluminibus, lacubusque tota dissecta est, atque irrigua; multa quoque præclara flumina inde ortum ducent: montibus haud caret, non tamen horridi illi sunt, atque prærupti, sed amœnitatem potius, ac commoda multa provinciæ præstant; cæterum maxima ex parte plana est.

Termini.

Terminos illi Australes statuunt Laos regnum, & Tungking sive Gannan; ortum & Notapeliotem claudit Quangsi provincia; ad Notolybicū fere ad sinum usque Bengalensem extendit, ubi Pegu, Arakan ac similia regna respicit; ad occasum Mien regnum spectat, & Pey, ut Sinæ vocant; ad Barrolybicū regna quæ Sinæ communis nomine Sifan dicunt (Tibet esse regnum, quod huic provinciæ in hoc tractu finitimum est, nullus dubito;) ad Boream accedit Suchuen provincia; deum Barrapeliotem versus extrema Queicheu Provinciæ attingit.

Opes.

Ditissima omnino provincia est, vilissimoque pretio omnia, quæ ad humanæ vitæ usus faciunt, emuntur; aurum ex solis expurgatis arenulis collectum, ingens pondus adæquat: si fodinæ aperiri possent, nusquam majorem ejus vim futuram asserunt Sinæ; hinc vulgare apud illos scomma est, ac dipterium, cum quempiam splendide ac laute viventem, bonaque sua decoquenter vident, rogan enim, num illius parens in Junnan provincia regiorum tributorum

præfectum agat? Succinum etiam hæc regio profert, sed Polonico nonnihil magis rubicundum, flavum enim omnino ibi non reperitur: equos, atque elephantes optimos alit: rubini, sapphiri, gagates, seu quos vulgo oculos cattorum vocant, multique alii lapides pretiosi, ac gemmæ ex hac educuntur provincia: muscho, sericis, benjino, seu thure illo ex arboribus stillante suavissimo, multisque aliis abundat, quæ omnia etiam ex Pegu, Laos, & Quangnan provinciis habemus. reliqua in particularium urbium descriptione illic reperies.

Numerat tota provincia urbes nobiliores duodecim; octo alias militares; civitates quatuor supra octoginta, quædam etiam alia loca militaria, ac munimenta, de quibus omnibus suo dicendum est loco; quamvis aliqua jam pridem ab hac provincia avulsa sint, & Tungking, sive Gannan regno subiecta, de quibus paulo infra.

Familias in ea numerant Sinæ 132958; viros vero 1433110. multas autem includit nationes, de quarum numero non ita constat, cum vix Sinis pareant: sunt & aliqui Dynastæ sive Duces, Tuquon Sinæ vocant, cum absoluto omnino dominio (quod nusquam alibi per totam Sinam in usu esse memini;) ii ita Sinicum Imperatorem agnoscent, ut tamen subditis sibi terris absolute imperent, easque hæreditaria successione gubernent. Oryzæ tributum est saccorum 1400, 568, salis pondera pendit 56965, tum. præter innumera alia mercium, agrorumque tributa.

Hæc provincia quia Indiæ proxima est, aliquid etiam de Indorum moribus participat: hic imprimis non observatur, quod per maximam alias Sinæ partem usitatum, ut mulieres domi clausæ degant, omnemque virorum adspectum ac familiaritatem fugiant, ac vix, aut ne vix quidem umquam domo ebeat in publicum: hic enim per plateas passim negotia sua, uti in Belgio ac Germania, conjecturæ occurunt. adhæc quam plurimi mortuorum cadavera rogo imponunt, ac in cinerem redigunt, non sarcophagis, quod summa accuratione præstant Sinæ; quamvis nobiliores ex iis, quique Philosophiæ Sinicæ dant operam, reliquos

*Numerus
urbium
ac reli-
quorum.*

*Tribu-
tum.*